

ภาคผนวก ข

พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว
พระราชทานแก่ คณะกรรมการ ครู นักเรียน พ่อค้าคหบดีจีน
ในคราวเสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมโรงเรียนเผยอิง
เมื่อวันที่ 23 มีนาคม พุทธศักราช 2470

ข้าพเจ้าขอขอบใจท่านทั้งหลายเป็นอันมากในการที่ได้จัดการรับรองข้าพเจ้าเป็นอย่างดี โดยมีไมตรีจิตอันแท้จริง การที่ข้าพเจ้าได้มาเยี่ยมโรงเรียนจีนต่าง ๆ ในคราวนี้ ก็เพื่อจะแสดงไมตรีจิตของข้าพเจ้าต่อพวกจีนที่ได้มาอาศัยอยู่ในประเทศสยาม และเพื่อแสดงน้ำใจหวังดีต่อโรงเรียนของท่านทั้งปวง

การที่พวกพ่อค้าจีนได้คิดจัดตั้งโรงเรียนขึ้นนั้น ก็โดยเหตุที่ความประสงค์อยากจะให้บุตรหลานได้เล่าเรียนวิชาต่าง ๆ ในภาษาจีนอันเป็นภาษาของตน เพื่อจะได้เป็นการสะดวกสำหรับที่จะประกอบการอาชีพทำการค้าขายต่อไป และเพื่อประโยชน์อื่น ๆ ด้วย นอกจากการสอนภาษาจีน ท่านยังได้จัดการสอนภาษาไทยและเรื่องเกี่ยวกับเมืองไทยด้วย เพราะฉะนั้นจึงเห็นได้ว่าโรงเรียนจีนนั้นมีประโยชน์มาก เพราะนอกจากที่จะให้วิชาแก่เด็กจีนให้สามารถทำมาหาเลี้ยงชีพให้สะดวกยิ่งขึ้น ยังจะทำให้เด็กจีนรู้จักเมืองไทยดี และเมื่ออ่านหนังสือไทยออกและเขียนได้ ย่อมจะทำให้จีนสนิทสนมกลมเกลียวกันยิ่งขึ้นอีก

อันที่จริงไทยกับจีนนั้น ต้องนับเป็นชาติที่เป็นพี่น้องกันโดยแท้ นอกจากนั้นเลือดไทยกับจีนได้ผสมกันเป็นหนึ่งอันเดียว จนต้องนับว่าแยกไม่ออก ข้าราชกรชั้นสูง ๆ ที่เคยรับราชการอยู่ในเวลานี้ที่เป็นเชื้อสายจีนก็มีอยู่เป็นอันมาก พวกจีนที่ได้มามีเคหสถานตั้งครอบครัวอยู่ในเมืองไทย จนกลายเป็นไทยก็มีอยู่เป็นอันมาก แม้ตัวข้าพเจ้าเองก็มีเลือดจีนปนอยู่ด้วย โดยเหตุเหล่านี้ไทยและจีนจึงได้อยู่ด้วยกันอย่างสนิทสนมกลมเกลียวช้านาน ข้าพเจ้าไม่มีความประสงค์อะไรยิ่งไปกว่าที่จะขอให้ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับจีนให้เป็นไปโดยสนิทสนมเหมือนอย่างที่ผ่านมา ให้คงอยู่เช่นนี้ตลอดไป ข้าพเจ้าหวังว่าท่านทั้งหลายคงจะมีความเห็นพ้องกับข้าพเจ้า และจะตั้งใจสั่งสอนบุตรหลานให้มีความรู้สึกเช่นนั้น ในโรงเรียนของท่าน ท่านย่อมสั่งสอนให้นักเรียนรักประเทศจีนอันเป็นบ้านเกิดเมืองมารดร ชื่อนี้ย่อมเป็นของธรรมดาและของควร แต่นอกจากที่จะสั่งสอนให้รักประเทศจีน ข้าพเจ้ายังหวังว่าท่านจะสั่งสอนให้รักเมืองไทยด้วย เพราะท่านทั้งหลายได้มาตั้งเคหสถานอาศัยอยู่ในประเทศสยาม ได้รับความคุ้มครองร่มเย็นเป็นอย่างดีจากรัฐบาลสยาม มีสิทธิทุกอย่างเหมือนคนไทย ได้รับความสุขสบายมั่งคั่งสมบูรณ์ในประเทศสยาม เพราะฉะนั้น

ความมั่นคงของรัฐบาลสยามและประเทศสยามย่อมเป็นสิ่งที่ท่านพึงประสงค์ ถ้ารัฐบาลสยามหรือประเทศสยามต้องประสบภัยเป็นอันตรายเป็นไปอย่างใดก็ดี ท่านทั้งหลายก็ต้องได้รับความทุกข์ด้วย เหมือนกับคนไทยเพราะ ฉะนั้นข้าพเจ้าหวังว่าท่านคงจะเกลียดชังข้าศึกทั้งปวงของรัฐบาลสยาม จะเป็นข้าศึกภายนอกหรือภายในก็ดี ท่านคงมีน้ำใจช่วยปราบปรามกำจัดเสียให้หมดสิ้น ถ้าหากประเทศสยามจะต้องประสบภัยเมื่อใด ข้าพเจ้าหวังว่าคงได้รับความช่วยเหลือจากพวกจีนด้วย

ถ้าท่านพยายามอบรมเด็กจีนให้มีน้ำใจอย่างเช่นที่วามานี้ ไทยและจีนก็จะอยู่ด้วยกันอย่างสนิทสนม ยังประโยชน์ให้เกิดแก่ทั้ง 2 ฝ่าย และจะนำความสุขมาสู่ทั้งไทยและจีน อันเป็นชาติพี่น้องกัน ให้มีน้ำใจมั่นคงเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันไปชั่วกัลปาวสาน

ในที่สุดนี้ข้าพเจ้าขอให้พรแก่บรรดาพ่อค้าคบค้ากันทั้งปวง และคณาจารย์ของโรงเรียนที่ได้มาประชุมอยู่พร้อมกัน ณ ที่นี้ และนักเรียนทั้งปวง ขอจงมีความสุขสบายปราศจากโรคภัยทั้งหลาย ให้มีกำลังเข้มแข็งและปัญญาว่องไว จะกระทำให้สิ่งใดขอจงเป็นผลสำเร็จทุกเมื่อเทอญ (หนังสืออนุสรณ์โรงเรียนเผยอิงครบรอบ 60 ปี, 2523.)

สำนักหอสมุด